

Sammenfattende redegørelse inklusiv overvågningsprogram – supplement til miljøvurderingen af tillæg 13 til Spildevandsplan 2019-2029 og tillæg 13 til Kommuneplan 2021.

Forud for den endelige vedtagelse og offentliggørelse af tillæg 13 til Spildevandsplan 2019-2029 og tillæg 23 til Kommuneplan 2021 skal Varde Kommune udarbejde en sammenfattende redegørelse inklusiv et overvågningsprogram, jf. § 13 stk. 2 og § 34 stk. 1 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

I den sammenfattende redegørelse skal beskrives:

- 1) Hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet, og hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- 2) hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der også har været behandlet, og
- 3) hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planen eller programmet.

Planernes indhold

DIN Forsyning har ansøgt Varde Kommune om myndighedsgodkendelse til at realisere ændring i renseanlægsstrukturen i Varde Kommune, som blev vedtaget den 19. august 2021. Strukturændringen medfører, at tre eksisterende renseanlæg og et minirensanlæg nedlægges, og at spildevandet pumpes til Skovlund Renseanlæg, som opgraderes.

Sagskomplekset, der skal muliggøre sammenlægning af renseanlæg og udvidelse af Skovlund Renseanlæg, omfatter miljøkonsekvensrapport med tilhørende § 25 tilladelse, udledningstilladelse til Skovlund Renseanlæg, tillæg 13 til Spildevandsplan 2019-2029, tillæg 23 til Kommuneplan 2021 samt beslutning om afholdelse af ekspropriationsforretning.

Der skal for at gennemføre sammenlægningen etableres pumpestationer, hvor der nedlægges renseanlæg. Renseanlægget i Skovlund vil gennemgå en mindre ombygning med henblik på at mindske de driftsmæssige udfordringer, som i dag opleves på anlægget, og så det kan håndtere den øgede spildevandsmængde, som vil være resultatet af sammenlægningen.

Gennemførelse af projektet giver mulighed for nedlæggelse af Agerbæk, Sig og Nordenskov Renseanlæg, minirensanlæg i Hostrup og en udvidelse af Skovlund Renseanlæg.

Projektet; sammenlægning af renseanlæg og udvidelse af Skovlund Renseanlæg består af flere delelementer:

- Opgradering af Skovlund Renseanlæg
- Nedlæggelse af Agerbæk, Sig og Nordenskov Renseanlæg
- Nedlæggelse af minirensanlægget i Hostrup
- Etablering af pumpestationer hvor der nedlægges renseanlæg
- Etablering af transportledninger

Tillæg 13 til Spildevandsplan 2019-2029

Tillæg 13 til Spildevandsplan 2019-2029 er udarbejdet med henblik på at Sig, Nordenskov og Agerbæk Renseanlæg og minirensanlæg i Hostrup kan nedlægges, og at spildevand kan pumpes til rensning på et opgraderet Skovlund Renseanlæg, og at der kan etableres transportledninger på strækningerne Nordenskov til Tvillinggårde, Sig til Nordenskov samt Horne til Tistrup.

Tillægget giver DIN Forsyning plangrundlaget for at rense spildevand på et andet renseanlæg end i dag samt muligheden for at etablere de nødvendige ledningsanlæg.

Strukturændringen medfører, at tre eksisterende renseanlæg og et minirensanlæg nedlægges og spildevandet pumpes til Skovlund Renseanlæg, som opgraderes.

For at gennemføre strukturændringen skal der etableres pumpestationer, hvor der nedlægges renseanlæg. Renseanlægget i Skovlund vil gennemgå en mindre ombygning med henblik på at mindske de driftsmæssige udfordringer, som i dag opleves på anlægget og således kan håndtere den øgede spildevandsmængde, som vil være resultatet af strukturændringen.

Spildevandet fra de eksisterende renseanlæg i Sig, Nordenskov og Agerbæk, pumpes via transportledninger til Skovlund Renseanlæg. Der eksisterer i dag et minirensanlæg i Houstrup, dette anlæg nedlægges og kobles på transportledningen mellem Nordenskov og Tvillinggårde. I dag udledes der rensede spildevand fra Skovlund Renseanlæg til Grindsted Å og videre til Varde Å. Fra Sig Renseanlæg udledes det rensede spildevand til Varde Å ca. 13 km nedstrøms udledningen fra Skovlund Renseanlæg. Renset spildevand fra Nordenskov Renseanlæg ledes via de mindre vandløb Kloakgrøften samt Foot Bæk og ender i Holme Å. Holme Å løber til Varde Å ca. 1 km syd for Sig. Houstrup minirensanlæg har i dag udledning til Holme Å. Agerbæk Renseanlæg udleder vand til Sneum Å, som er et andet vandløbssystem end det de andre renseanlæg udleder til.

Efter strukturændringen vil der fremover kun ske udledning af rensede spildevand til Grindsted/Varde Å, og kun i sjældne tilfælde vil der forsat kunne ske overløb fra den nye pumpestation i Nordenskov til Kloakgrøften. Der vil ikke længere kunne ske overløb fra anlæg i Houstrup, Sig og Agerbæk og der vil heller ikke kunne ske overløb i forbindelse med det nye transportsystem.

Tillæg 23 til Kommuneplan 2021

Forvaltningen har udarbejdet et kommuneplantillæg, som giver mulighed for at opgradere Skovlund Renseanlæg. Rammebestemmelserne ændres, så byggehøjden hæves fra 5 m til 10 m.

Miljøhensyn i planerne

Miljøvurdering af de to planerne indgår i en samlet rapport, der også rummer miljøkonsekvensvurderingen af selve projektet.

Varde Kommune har, jf. afgrænsningsnotatet vurderet, at følgende overordnede emner skal beskrives og vurderes nærmere i miljøkonsekvensrapporten, samt defineret hvilke underemner, der skal behandles. For projektet med at sammenlægge renseanlæggene og for tillæg 13 til Spildevandsplan 2019-2029, er det vurderet, at følgende emner skal beskrives, indvirkningerne på miljøet skal vurderes for både anlægs- og driftsfasen.

Anlægsfasen:

- Natura 2000
- Natur på land
- Øvrig flora og fauna inkl. bilag IV-arter
- Overfladevand
- Grundvand

Driftsfasen:

- Natura 2000
- Natur på land
- Øvrig flora og fauna inkl. bilag IV-arter
- Overfladevand
- Sportsfiskeri (friluftsliv og rekreative interesser)

For tillæg 23 til Kommuneplan 2021 er det vurderet, at det kun er forhold omkring øvrig flora og fauna inkl. bilag IV-arter, der som følge af de ændrede rammebestemmelser skal belyses og vurderes i den samlede miljøkonsekvensrapport.

I afgrænsningsnotatet (bilag 1) fremgår begrundelserne for Varde Kommunes afgrænsning og her fremgår det også, hvorfor emner som f.eks. visuelle påvirkninger og luftforurening ikke vurderes at skulle indgå i den samlede miljøkonsekvensrapport. Varde Kommune har i forbindelse med udarbejdelsen af afgrænsningsnotatet, i overensstemmelse med miljøvurderingslovens bestemmelser, hørt offentligheden.

Miljøvurderingen af planerne har ikke medført nogle specielle foranstaltningerne i planerne.

Bemærkninger

Ved høringsfristen udløb den 05.04.2024 var der indkommet 1 bemærkning, som kan læses i "Resumé af indkomne bemærkninger til Forslag til tillæg 13 til Spildevandsplan 2019-2029, Forslag til Tillæg 23 til Kommuneplan 2021, Miljøkonsekvensrapport sammenlægning af renseanlæg og udvidelse af Skovlund Renseanlæg samt udkast til vurdering af disse."

Alternativer

I det følgende afsnit er en gennemgang af det referencescenarie, som ligger til grund for nærværende miljøkonsekvensvurdering samt en beskrivelse og begrundelse for fravalgte alternativer for opgradering af Skovlund Renseanlæg og omlægningen af renseanlægsstrukturen i Varde Kommune.

Referencescenarie

Det fremgår af miljøvurderingsloven, at hvis planerne ikke gennemføres, skal de relevante aspekter af den aktuelle miljøstatus og den sandsynlige udvikling beskrives i forbindelse med miljøvurderingen. Dette kaldes referencescenariet.

Det er fastlagt i Varde Kommunes afgrænsningsnotat for Skovlund Renseanlæg, at referencescenariet skal beskrive udviklingen, hvis planerne ikke vedtages. Det vil sige, at opgraderingen af Skovlund Renseanlæg inkl. tilknyttede anlæg og aktiviteter ikke gennemføres, og at renseanlæggene i Agerbæk, Sig, Nordenskov ikke nedlægges. Alle eksisterende renseanlæg bibeholdes uændret og afledningsforholdene vil være uændret.

For at kunne vurdere en plans miljømæssige påvirkninger, er det nødvendigt at have et veldefineret sammenligningsgrundlag. For de miljømæssige forhold er referencescenariet for de miljøemner, der ikke er omfattet af andre EU-direktiver, som f.eks. habitat- og vandrammedirektivet, lig med de eksisterende forhold, der er beskrevet for hver miljøparameter.

Referencescenariet for sammenlægningen af renseanlæggene i Agerbæk, Sig, Nordenskov og Skovlund er her defineret ved, at Skovlund ikke opgraderes og de tre andre renseanlæg ikke nedlægges, så de driftsmæssige udfordringer, som opleves på anlæggene i dag, ikke forbedres. Dette betyder, at Sig, Nordenskov, minirenselanlægget i Hostrup og Agerbæk holdes i drift som nu. Miljøkonsekvensvurderingerne i forhold til de enkelte miljøemner (ekskl. emner omfattet af andre EU-direktiver) vurderes op imod det nedenfor beskrevne referencescenarie.

I referencescenariet for sammenlægningen af Skovlund, Sig, Nordenskov og Agerbæk Renseanlæg vil følgende aktiviteter ikke blive gennemført:

- Om- og udbygning af Skovlund Renseanlæg herunder etablering af ny driftsbygning.
- Overpumpning af spildevand fra renseanlæggene i Agerbæk, Nordenskov, minirenselanlægget i Hostrup og Sig til Skovlund Renseanlæg herunder etablering af pumpestationer samt andre nødvendige pumpe- og bassin-installationer inden for Agerbæk, Nordenskov og Sig Renseanlægs matrikler.
- Etablering af de nødvendige ledningsanlæg i områderne.

Fravalgte alternativer

Hvis planerne ikke gennemføres, er det udgangspunktet, at der ikke vil blive gennemført grundlæggende ændringer på de fire renseanlæg, og udledning af rensset spildevand og overløb til recipient på de tre lokaliteter opretholdes som i dag. I referencescenariet vil der således ikke ske en forbedret rensning på Skovlund Renseanlæg, og der vil forsat være mange miljøskadelige overløb fra de eksisterende renseanlæg. For eksempel vil der ikke opnås en samlet kvælstofreduktion på omkring 1 ton N/år til Vadehavet, som der sker ved sammenlægningen af renseanlæggene. Samtidigt vil de nuværende udledninger af rensset spildevand og de mange overløb forsat bidrage til at fastholde særligt Foot Bæk ved Nordenskov og den øvre del af Sneum Å ved Agerbæk i ringe økologisk tilstand og derfor hindre, at der kan nå målopfyldelse i forhold til de danske vandområdeplaner. De forhold, som i dag gør sig gældende, og som derfor også forsat vil gøre sig gældende, i og omkring renseanlæggene og de nye transportledninger, er beskrevet i rapportens forskellige fagkapitler under 'Eksisterende forhold'.

EU-direktiver

Referencescenarie vedr. vurderinger i henhold til vandramme-, habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet, samt havstrategidirektivet er beskrevet i de særskilte kapitler.

Fravalgte alternativer

Forud for valget af de miljøvurderede planer har DIN Forsyning analyseret behov og muligheder for omlægning af renseanlægsstrukturen i Varde Kommune. Baggrunden er, at flere af de mindre renseanlæg er meget nedslidte, og der vil i den nærmere fremtid være behov for at foretage store investeringer på de respektive renseanlæg for at undgå risikoen for nedbrud og her af negative miljøpåvirkninger. Det er lettere at sikre en god rensning på et større renseanlæg end flere mindre. Desuden er driftsomkostningerne betydeligt højere på de mindre renseanlæg end på større og nyere anlæg. Dette er medvirkende årsager til, at de mindre anlæg ønskes nedlagt. Omvendt vurderer DIN Forsyning, at Skovlund Renseanlæg har en tilstand og kapacitet, der gør, at dette renseanlæg med fordel kan bibeholdes og med mindre ombygning opgraderes. Det vil mindske de driftsmæssige udfordringer, som opleves på anlægget i dag. Samtidigt vil renseanlægget kunne opfylde de krav og behov forsyningen har til spildevandshåndteringen i området fremadrettet.

Bibeholdelse og opgraderingen af Skovlund Renseanlæg har desuden betydelige økonomiske fordele, da denne løsning er langt mindre omkostningstung end anlæg af et nyt renseanlæg et nyt sted.

På baggrund af den indledende strukturanalyse for renseanlægsstrukturen i Varde Kommune vurderer DIN Forsyning, at den miljøvurderede løsning er den eneste realiserbare løsning, og at der ikke er andre realistiske alternativer til den valgte løsning.

Den indledende strukturanalyse har omfattet både anlægstekniske, økonomiske, samfundsmæssige og miljømæssige overvejelser. Renseanlægsstrukturen i DIN Forsynings område omfatter i dag spildevandsrensning på ca. 15 renseanlæg, og der har været overvejet mange muligheder for en ny renseanlægsstruktur. I den indledende strukturanalyse er der taget udgangspunkt i delvis centralisering; dvs. nedlæggelse af små og mellemstore anlæg og pumpning af spildevandet til større centraliserede anlæg, da dette som nævnt overordnet set sikre en bedre rensning af spildevandet. Forud for igangsættelse af strukturanalysen, er der på baggrund af en teknisk, økonomisk og miljømæssig vurdering, truffet beslutninger om nedlæggelse af en række utidssvarende mindre renseanlæg, herunder anlæggene i Sig, Nordenskov og ikke mindst Agerbæk. Der er i dag foretaget separat kloakering i vise områder og allerede foretaget etablering af transportledningssystem fra f.eks. Agerbæk til Skovlund for at kunne nedlægge det udtjente anlæg i Agerbæk.

Strukturanalysen har samtidig taget stilling til, at der i fremtiden også skal håndteres spildevand for de ca. 5.000 sommerhuse, der i dag ikke er tilsluttet renseanlæggene. I forbindelse med analysen er det forudsat de 5.000 sommerhuse kloakeres og via nye/supplerende transportledninger tilsluttes et af de fremtidige renseanlæg.

Grundlaget for strukturanalysen og den endelige strukturplan har været følgende:

- In situ gennemgang af renseanlæggene i Ribe, Gredstedbro, Outrup, Nr. Nebel, Skovlund og Gørding Renseanlæg for vurdering af tilstand og opgradering til anno 2019.
- DIN Forsynings oplysninger omkring nuværende belastninger på de 6 renseanlæg
- DIN Forsynings GIS-kort visende nuværende kloakeringsforhold
- DIN Forsynings oplysninger om status på sommerhuskloakering
- DIN Forsynings opgørelser af driftsomkostninger for renseanlæg
- Notat omkring strukturelle overvejelser udarbejdet af Envidan i 2010
- Spildevandsplan for Esbjerg Kommune
- 3 arbejdsworkshops med DIN Forsyning og NIRAS

Som følger af strukturanalysen samt de faktiske geografiske placeringer af renseanlæggene, blev strukturplanen opdelt i 3 delområder som følger:

- Område Syd med Ribe, Gredstedbro, Store Darum, Gørding, Bramming Nord, Årre og Esbjerg Øst.
- Område Nordvest med Outrup, Nr. Nebel og nyt renseanlæg ved Oksbøl
- Område Nordøst med Agerbæk, Nordenskov, Sig og Skovlund

Indeværende planlægning omfatter delområdet 'Område Nordøst med Agerbæk, Nordenskov, Sig og Skovlund'.

I forbindelse med den endelige planlægning af transportledninger har der været set på en løsning, hvor spildevandet fra Nordenskov blev ført til Hodde for at blive koblet på den ledning, som i dag løber herfra og til Skovlund. Efterfølgende er det blevet besluttet, at minirensanlægget i Hostrup også skal

nedlægges, hvorved et ledningstrace op til Hodde ikke længere er hensigtsmæssigt og kun vil øge omfanget af ledningsarbejder betydeligt. Derfor føres spildevand fra Nordenskov forbi Hostrup og videre til sammenkobling med ledningen fra Agerbæk mod Ansager og Skovlund.

Der er ikke gennemført miljøvurdering Sammenfattende redegørelse inklusiv overvågningsprogram – supplement til miljøvurderingen af tillæg 13 til Spildevandsplan 2019-2029 og tillæg 13 til Kommuneplan 2021.

Overvågningsprogram

På baggrund af den gennemførte miljøvurdering af planerne er der ikke foreslået opsætning af særskilte overvågningsprogrammer. De nationale overvågningsprogrammer under NOVANA vil forsat afdække tilstanden i vandområder og Natura 2000-områder.